NORAKSTS
Lieta Nr. A42632907
A-1544-09/19

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā, 2009.gada 25.jūnijā

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis V.Vazdiķis,

piedaloties pieteicējas *I.R.* pārstāvei *I.L.* un atbildētāja Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvjiem Andrim Šteinbergam un Imantam Lubānam,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu pēc *I.R.* pieteikuma par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2007. gada 26. septembra lēmuma Nr.19/35106 un 2007. gada 18. septembra lēmuma Nr.3.5.1/34247 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk arī – VID) Rīgas muitas reģionālās iestādes direktors 2007.gada 15.janvārī pieņēmis lēmumu Nr.3.4.2/415 par muitas un citu nodokļu parādu, ar kuru *I.R.* noteikts muitas un citu nodokļu parāds Ls 452,79 apmērā, nokavējuma nauda par ievedmuitas nodokli Ls 182,60 apmērā, pievienotās vērtības nodoklis Ls 896,53 apmērā, nokavējuma nauda par pievienotās vērtības nodokli Ls 361,56 apmērā un soda nauda Ls 1122,93 apmērā.

VID Galvenās muitas pārvaldes direktors 2007. gada 21.jūnijā pieņēmis lēmumu Nr.16.3.3/25281 ar kuru nolemts ierakstīt zemesgrāmatā nodrošinājuma atzīmi un nostiprināt hipotēku par kopējo summu Ls 2768,25 apmērā *I.R.* nekustamajam īpašumam „*/nosaukums/*".

I.R. minētajiem lēmumiem nepiekrita un apstrīdēja tos VID ģenerāldirektoram.

VID ģenerāldirektors ar 2007.gada 18.septembra lēmumu Nr.3.5.1/34247 atstājis negrozītu VID Galvenās muitas pārvaldes direktora 2007.gada 21.jūnija lēmumu Nr.16.3.3/25281 par prasības nodrošināšanu.

VID ģenerāldirektors ar 2007.gada 26.septembra lēmumu Nr.19/35106 (turpmāk arī – Lēmums) atstājis negrozītu VID Rīgas muitas reģionālās iestādes direktora 2007.gada 15.janvāra lēmumu Nr.3.4.2/415.

Lēmums pamatots ar šādiem apsvērumiem.

[1.1] Saskaņā ar Padomes 1983.gada 28.marta Regulas (EEK) Nr.918/83, ar kuru izveido Kopienas sistēmu atbrīvojumiem no muitas nodokļiem (turpmāk arī – Regula 918/83) 129.pantu dalībvalstu kompetentās iestādes veic visus attiecīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka brīvā apgrozībā nodotās preces, uz kurām atbrīvojums no ievedmuitas nodokļiem piešķirts tā īpašā pielietojuma dēļ, kādam tās kalpos saņēmējam, nevarētu pielietot citiem nolūkiem, nesamaksājot attiecīgos ievedmuitas nodokļus, ja vien šāds cits pielietojums nav saskaņā ar šīs regulas nosacījumiem.

[1.2] Pamatojoties uz Ceļu satiksmes drošības direkcijas informāciju, VID Rīgas muitas reģionālā iestāde konstatējusi, ka 2004.gada 27.septembrī *I.R.* reģistrējusi automašīnu „Suzuki Grand Vitara" uz sava vārda, savukārt 2005.gada 22.februārī *I.R.* noņēmusi minēto automašīnu no uzskaites atsavināšanai Latvijas Republikā. Turklāt 2005.gada 15.martā SIA „Varāns" noņēmis automašīnu „Suzuki Grand Vitara" no uzskaites (reģistrācijas apliecība

/apliecības nr./) un norādītais iemesls – īpašnieka maiņa, krāsas labošana, noņemšana atsavināšanai Latvijas Republikā.

[1.3] VID Rīgas muitas reģionālā iestāde secinājusi, ka 2005.gada 23.februārī *I.R.* ir atsavinājusi automašīnu ,,Suzuki Grand Vitara" apdrošināšanas akciju sabiedrības (turpmāk arī – AAS) ,,Balta" īpašumā, tādējādi pārkāpjot Regulas 918/83 7. panta 2. punktā noteiktās prasības, proti, no brīža, kad *I.R.* faktiski iedibināja pastāvīgu dzīvesvietu Kopienas muitas teritorijā nav beidzies 12 mēnešu termiņš.

[1.4] Atbilstoši Regulas 918/83 7.panta 2.punktam, Padomes 1992.gada 12.oktobra Regulas (EEK) Nr.2913/92 (turpmāk arī – Regula 2913/92) par Kopienas Muitas Kodeksa izveidi 13.panta un Administratīvā procesa likuma 62.panta pirmās daļas prasībām VID Rīgas muitas reģionālā iestāde 2006.gada 12.decembrī *I.R.* nosūtījusi vēstuli Nr.3.4.2/15175 ar lūgumu līdz 2006.gada 18.decembrim sniegt savu viedokli, argumentus un dokumentus šajā lietā. Noteiktajā termiņā *I.R.* muitas iestādei neiesniedza pieprasīto informāciju, kas novērstu pamatotas šaubas, vai deklarētā vērtība ir Regulas 2913/92 29.pantā minētā samaksātā vai maksājamā kopsumma.

[1.5] Saskaņā ar Komisijas 1993. gada 2. jūlija Regulas (EEK) Nr.2454/93 (turpmāk arī – Regula 2454/93), kas nosaka izpildes kārtību Padomes 1992. gada 12. oktobra Regulai (EEK) Nr.2913/92 par Kopienas Muitas Kodeksa izveidi, 178. panta 4. punktu un atbilstoši Administratīvā procesa likuma 62. panta pirmās daļas prasībām VID Rīgas muitas reģionālā iestāde 2006.gada 19.decembrī *I.R.* nosūtījusi vēstuli Nr.3.2.4/15468 par papildus informācijas sniegšanu, kas pamatotu izvēlēto preces novērtēšanu pēc darījuma vērtības, kā arī tika dota iespēja sniegt informāciju, lai piemērotu kādu no pārējām muitas vērtības noteikšanas metodēm saskaņā ar Regulas 2913/92 30.pantu. Tika noteikts termiņš – 2006.gada 29. decembris, kad jāiesniedz konkrēto darījumu apliecinošie dokumenti. *I.R.* noteiktajā termiņā nav iesniegusi informāciju citu muitas vērtības noteikšanas metožu piemērošanai.

[1.6] Muitas audita laikā nav iegūta dokumentāli apstiprināta informācija, kas ļautu noteikt deklarētās automašīnas ,,Suzuki Grand Vitara" muitas vērtību saskaņā ar Regulas 2913/92 29. vai 30. pantu.

[1.7] VID Rīgas muitas reģionālā iestāde automašīnas ,,Suzuki Grand Vitara" muitas vērtību noteikusi izmantojot Kopienā pieejamo informāciju, Regulas 918/83 7.panta 2.punktu, un saskaņā ar Regulas 2913/92 31. pantu.

[1.8] VID Rīgas muitas reģionālā iestāde konstatējusi, ka *I.R.* ir radies muitas parāds saskaņā ar Regulas 2913/92 204.pantu brīdī, kad preces tiek pakļautas attiecīgajai muitas procedūrai, ja secīgi tiek noskaidrots, ka nosacījums, kas regulē preču pakļaušanu attiecīgai procedūrai vai nu samazinātas vai nulles ievedmuitas nodokļu likmes piemērošanu sakarā ar preču realizēšanu dotajā valstī, faktiski netiek pildīts.

[1.9] *I.R.* ir pārkāpusi Regulas 918/83, 7.panta 1. un 2.punktu, Regulas 2913/92 20.pantu, 29. panta 1. punktu un 3. punkta a) apakšpunktu, Komisijas 2003.gada 11.septembra Regulas (EK) Nr.1789/2003 par grozījumiem Padomes Regulas (EEK) Nr.2658/87 par tarifu un statistikas nomenklatūru un kopējo muitas tarifu I pielikumā 1. pantu, 2. pantu, likuma ,,Par pievienotās vērtības nodokli" 2.panta otrās daļas 3.punktu, piekto daļu un astoto daļu.

[1.10] Muitas auditā ir konstatēts, ka *I.R.* ir samazinājusi ievedmuitas nodokli par 300% jeb Ls 452,79. Rezultātā *I.R.* ir samazinājusi budžetā iemaksājamo nodokļu apmēru vairāk nekā par 15% no deklarējamās summas.

Saskaņā ar likuma ,,Par nodokļiem un nodevām" 32. panta trešo daļu, ja summa, kas nodokļu maksātājam jāiemaksā budžetā par periodu, par kuru tiek veikta nodokļu revīzija (audits), ir samazināta vairāk nekā par 15% no deklarējamās summas, soda nauda tiek noteikta 50 % apmērā no nedeklarētās budžetā iemaksājamās nodokļu summas.

[1.11] VID Rīgas muitas reģionālās iestādes direktors noteica *I.R.* papildu nomaksai budžetā ievedmuitas nodokli Ls 452,79, nokavējuma naudu par ievedmuitas nodokli Ls 182,60, PVN Ls 896,53, nokavējuma naudu Ls 361,56 un soda naudu Ls 1122,93 apmērā.

[1.12] Regulas 2454/93 199.panta 1.punktā noteikts, ka, neskarot iespēju piemērot soda mērus, tiklīdz muitas iestādei ir iesniegta deklarētāja vai tā pārstāvja parakstīta deklarācija, tas saskaņā ar spēkā esošajiem noteikumiem uzņemas atbildību par deklarācijā sniegto ziņu pareizību, pievienoto dokumentu autentiskumu un visu saistību pildīšanu attiecībā uz konkrētas procedūras piemērošanu konkrētām precēm.

[1.13] Regulas 2913/92 13. pants nosaka, ka muitas dienesti drīkst saskaņā ar spēkā esošajiem nosacījumiem veikt jebkādu kontroli, ko tie uzskata par nepieciešamu, lai nodrošinātu tiesību aktu muitas jomā pareizu piemērošanu.

[1.14] Regulas 2913/92 78.panta 3.punkts noteic, ka gadījuma, ja deklarācijas vai pēcmuitošanas pārbaudē atklājas, ka attiecīgas muitas procedūras noteikumi ir piemēroti, pamatojoties uz nepatiesām vai nepilnīgām ziņām, muitas iestādes saskaņā ar jebkuriem pastāvošajiem noteikumiem veic pasākumus, lai noregulētu situāciju, ņemot vērā tām pieejamo jauno informāciju.

[1.15] Atbilstoši Regulas 2913/92 79.pantam preču izlaišana brīvam apgrozījumam piešķir ārvalstu precēm Kopienas preču muitas statusu. Tā ietver tirdzniecības politikas pasākumu piemērošanu, citu ar preču ievešanu saistītu formalitāšu izpildīšanu un likumīgi maksājamo nodokļu iekasēšanu.

[1.16] Saskaņā ar Regulas 2913/92 20.panta 1.punktu likumīgi maksājamos muitas nodokļus muitas parāda rašanās gadījumā pamato ar Eiropas Kopienas Muitas tarifu.

[1.17] Saskaņā ar Regulas 2913/92 2.pantu, ievērojot 3. līdz 10. pantu, ar atbrīvojumu no ievedmuitas nodokļiem ieved personisko mantu, ko ieved fiziskās personas, kuras pārceļas no pastāvīgās dzīvesvietas trešā valstī uz pastāvīgu dzīvesvietu Kopienas muitas teritorijā.

[1.18] Pamatojoties uz Regulas 918/83, 3.pantu, atbrīvojums attiecas tikai uz personisko mantu, kas: a) izņemot īpašus apstākļu pamatotus gadījumus, ir bijusi attiecīgās personas valdījumā, vai, nepatērējamu lietu gadījumā, persona tās izmantojusi savā iepriekšējā pastāvīgajā dzīvesvietā vismaz sešus mēnešus pirms dienas, kad personas pastāvīgā dzīvesvieta ir beigusi atrasties trešajā, izbraukšanas valstī; b) paredzēta izmantošanai tādiem pašiem nolūkiem šīs personas jaunajā pastāvīgajā dzīvesvietā. Dalībvalstis turklāt var atbrīvojuma piemērošanu pakļaut nosacījumam, ka uz Šo mantu izcelsmes valstī vai izbraukšanas valstī ir attiecināti muitas un/vai fiskāli maksājumi, kas tai parasti uzliekami.

[1.19] Regulas 918/83 7.panta 1.punkts nosaka, kamēr nav beidzies 12 mēnešu termiņš no dienas, kad apstiprināta personiskās mantas ievešana brīvai apgrozībai, personisko mantu, kas ievesta bez nodokļiem, nedrīkst patapināt, ieķīlāt, izīrēt vai atsavināt par atlīdzību vai par brīvu, par to iepriekš nepaziņojot kompetentām iestādēm.

[1.20] Saskaņā ar Regulas 918/83, 7. panta 2. punktu, patapinot, ieķīlājot, izīrējot vai atsavinot personisko mantu pirms 1.punkta minēta termiņa beigām, par to ir jāmaksā ievedmuitas nodoklis pēc likmes, kas ir spēkā šādas patapināšanas, ieķīlāšanas, izīrēšanas vai atsavināšanas dienā, pamatojoties uz mantas veidu un muitas vērtību, kādu kompetentās iestādes apstiprinājušas vai atzinušas šajā diena.

[1.21] Tā kā 2005. gada 23. februārī automašīnu ,,Suzuki Grand Vitara" saskaņā ar noslēgtā apdrošināšanas līguma nosacījumiem *G.R.* uz pilnvaras pamata nodeva AAS ,,Balta" īpašuma, parakstot pieņemšanas – nodošanas aktu, tad uzskatāms, ka *I.R.*, iepriekš neziņojot VID Rīgas muitas reģionālajai iestādei par automašīnas atsavināšanu un to atsavinot AAS ,,Balta", ir pārkāpusi Regulas 918/83, 7. panta 1.punktu un saskaņā ar Regulas 918/83 7.panta 2.punktu *I.R.* jāmaksā ievedmuitas nodoklis par atsavināto automašīnu.

[1.22] Saskaņā ar Regulas 2913/92 29.panta 3.punkta a) apakšpunktu cena, kas ir faktiski samaksāta vai arī būtu jāmaksā, ir kopējā pircēja samaksātā vai arī maksājamā summa

pircēja labā par ievestajām precēm un tā iekļauj visus pircēja samaksātos vai arī maksājamos maksājumus pārdevējam saskaņā ar ievesto preču pārdošanas nosacījumiem vai trešajai pusei, lai izpildītu saistības pret pārdevēju.

[1.23] Saskaņā ar Regulas 2913/92 32.panta 1.punkta e) apakšpunktu, nosakot muitas vērtību saskaņā ar 29.pantu, cenai, kas faktiski samaksāta vai arī būtu jāmaksā par ievestajām precēm, ir jāpieskaita ievesto preču pārvadāšanas un apdrošināšanas izdevumi, un izmaksas kravas operācijām un darbībām, kas saistītas ar ievesto preču pārvadāšanu līdz ievešanas vietai Kopienas muitas teritorijā.

[1.24] Saskaņā ar Regulas 2913/92 33.panta 1.punkta a) apakšpunktu muitas vērtībā nav iekļaujamas izmaksas par preču pārvadāšanu pēc to nogādāšanas Kopienas muitas teritorijas ievešanas vietā, ja tās ir uzrādītas atsevišķi no cenas, kas faktiski samaksāta vai maksājama.

[1.25] Saskaņā ar Regulas 2913/92 14.pantu, lai piemērotu muitas likumdošanu, ikvienai personai, kas tieši vai netieši iesaistīta preču tirdzniecības darbībās, ir jāsniedz muitas iestādēm visi nepieciešamie dokumenti un informācija, neatkarīgi no tās veida, un visa veida palīdzība atbilstoši šo varas iestāžu pieprasījumam un to noteiktajā termiņā.

[1.26] Saskaņā ar Regulas 2454/93, 181.a panta 1.punktu muitas iestādēm nav jānosaka ievedpreču muitas vērtība, pamatojoties uz darījumu vērtības noteikšanas metodi, ja tās nav pārliecinātas, ņemot vērā pamatotas šaubas, vai deklarētā vērtība ir Kodeksa 29.pantā mīnētā samaksātā vai maksājamā kopsumma. Šā panta 2.punktā noteikts, ja muitas iestādēm radušās l.punktā minētās šaubas, tās var lūgt papildu informāciju saskaņā ar 178.panta 4.punktu.

[1.27] Saskaņā ar Regulas 2913/92 79.pantu precu izlaišana brīvam apgrozījumam piešķir ārvalstu precēm Kopienas preču muitas statusu. Tā ietver tirdzniecības politikas pasākumu piemērošanu, citu ar preču ievešanu saistītu formalitāšu izpildīšanu un likumīgi maksājamo nodokļu iekasēšanu.

[1.28] Saskaņā ar Regulas 2913/92 20.panta 1.punktu likumīgi maksājamos muitas nodokļus muitas parāda rašanās gadījumā pamato ar Eiropas Kopienas Muitas tarifu.

[1.29] Saskaņā ar Regulas 2913/92 4.panta 9.punktu muitas parāds nozīmē personas pienākumu samaksāt ievedmuitas nodokļu summu (muitas parāds ievedot), kuru piemēro atsevišķās precēm saskaņā ar Kopienā spēkā esošiem noteikumiem. Savukārt minētā panta 10. punkts nosaka, ka ievedmuitas nodokļi nozīmē muitas nodokļus un maksājumus, kas līdzvērtīgi muitas nodokļiem, ko maksā preces ievedot.

[2] 2007.gada 10.oktobrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts *I.R.* (turpmāk arī – pietiecēja) pieteikums, kurā norādīts, ka Lēmums ir nepamatots šādu apstākļu dēļ.

[2.1] Regulas 918/83 1.panta 2.punkta c) apakšpunkts nosaka, ka ,,personiskā manta nozīmē visu mantu, kas paredzēta attiecīgo personu personiskai lietošanai vai arī to mājsaimniecības vajadzībām.” Minētā tiesību norma norāda uz subjekta nodoma nozīmīgumu. Pieteicēja norāda, ka viņas mērķis un nodoms, ievedot personisko automašīnu Latvijas Republikā, bija personiski to lietot.

Bez tam, 2004.gada 14.jūnijā VID Rīgas muitas reģionālā iestāde vēstulē Nr.4.2/8199 par automašīnas ,,Suzuki Grand Vitara” ievešanu Latvijas Republikā, norādīja, ka saskaņā Regulas 918/83 2., 3., un 4.panta nosacījumiem pieteicējai ir tiesības ievest Latvijas Republikā viņai piederošo automašīnu ,,Suzuki Grand Vitara”, nemaksājot ievedmuitu. VID Rīgas muitas reģionālā iestādes vēstulē cita starpā tika norādīts, ka jaunajā dzīves vietā automašīna ir jāizmanto tādam pašam, nolūkam kā iepriekšējā dzīvesvietā.

[2.2] Automašīna ,,Suzuki Grand Vitara” (šasijas Nr. JS3TD62V934107382, 2003.gada izlaidums) pēc ievešanas Latvijā tika apdrošināta AAS ,,Balta”, polises Nr.04.42.201 - 13566454. Apdrošināšanas darbības periods tika paredzēts no 28.09.2004 -

27.09.2005. 2004.gada 24.decembrī automašīna „Suzuki Grand Vitara" cieta ceļu satiksmes negadījumā, kā rezultātā tika praktiski iznīcināta.

[2.3] VID nepamatoti norādījis, ka pieteicēja atsavinājusi sev piederošo automašīnu, tādā veidā norādot uz it kā pastāvošajiem Regulas 918/83 7.panta 2.punktā noteikto prasību pārkāpumu no pieteicējas puses.

Vienīgais līgums, kuru pieteicēja slēdza attiecībā uz viņai piederošo „Suzuki Grand Vitara" ir apdrošināšanas līgums un visas sekas, cita starpā par automašīnas nodošanu izrietēja no apdrošināšanas līguma. Bez tam, visus jautājumus par apdrošināšanu, jārisina saskaņā ar Likumu par apdrošināšanas līgumu, kas šajā gadījumā ir speciālās tiesību normas.

[2.4] Lēmumā atsauce uz to, ka *I.R.* nav iesniegusi informāciju citu muitas vērtības noteikšanas metožu piemērošanai ir nekorekta, tā kā šajā pašā lēmumā ir norādīts, ka VID bija pieejama informācija par *I.R.* faktisko dzīvesvietas adresi ASV - VID nav sūtījis nevienu vēstuli, lēmumu, paziņojumu uz šo adresi. *I.R.* laika periodā no 2006.gada novembra līdz 2007.gada maijam atradās Amerikas Savienotajās Valstīs un nezināja par informācijas pieprasījumu un līdz ar to nevarēju arī informāciju sniegt.

[2.5] VID bija informācija, ka ceļu satiksmes negadījuma rezultātā minētā automašīna zaudēja jebkādu vērtību kā automašīna. Cita starpā to apliecina SIA „Auto Halle" 2006.gada 6.janvāra slēdziens, norādot, ka remontizdevumi pārsniedz automašīnas pirmsavārijas vērtību. 2005.gada 23.februārī AAS „Balta" izmaksājusi *I.R.* apdrošināšanas atlīdzību pēc polises Nr.*/polises nr./*.

[2.6] VID ir kļūdaini pieņēmusi, ka automašīnas vērtība nodošanas dienā bijusi Ls 4527,94. VID veiktais aprēķins ir neloģisks un nepamatots. Kā to paredz Regulas 918/83 7.panta 2.punkts, patapinot, ieķīlājot, izīrējot vai atsavinot personisko mantu pirms 1.punktā minētā termiņa beigām, par to jāmaksā ievedmuitas nodoklis pēc likmes, kas ir spēkā šādas patapināšanas, ieķīlāšanas, izīrēšanas vai atsavināšanas dienā, pamatojoties uz mantas veidu un muitas vērtību, kādu kompetentās iestādes apstiprinājušas vai atzinušas šajā dienā. Jāņem vērā, ka pēc ceļu satiksmes negadījuma automašīnai „Suzuki Grand Vitara" nebija vērtības kā automašīnai.

[3] 2007. gada 26.novembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemti Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk arī – atbildētājs) paskaidrojumi pieteikuma daļā par Lēmuma atcelšanu, kuros lūgts pieteikumu noraidīt. Paskaidrojumi pamatoti ar šādiem apsvērumiem.

[3.1] No lietas materiāliem redzams, ka *I.R.* 2004.gada 16.jūnijā deklarējusi izlaišanai brīvam apgrozījumam Eiropas Savienības teritorijā preci – lietotu vieglo automašīnu „Suzuki Grand Vitara", kas ievesta no ASV.

[3.2] Par to, ka deklarētajai precei tika piemērota papildprocedūra ar atbrīvojumu no ievedmuitas nodokļa, ievedot personisko mantu, pārceļoties no patstāvīgās dzīvesvietas trešā valstī uz patstāvīgu dzīvesvietu Kopienas muitas teritorijā, strīda nav. Lietā nav strīda par lietas faktiskajiem apstākļiem, preces ievešanas un deklarēšanas laikā.

[3.3] No lietas materiāliem izriet, ka VAD IM4 Nr.0210/4-402264 noformēšanas brīdī muitas iestādē ir iesniegta 2004.gada 14.jūnija VID Rīgas muitas reģionālās iestādes vēstule Nr.4.2/8199 par automašīnas „Suzuki Grand Vitara" ievešanu Latvijas Republikā, kurā cita starpā ir norādīts, ka jaunajā patstāvīgajā dzīvesvietā automašīnu ir jāizmanto tādam pašam nolūkam kā iepriekšējā dzīvesvietā. Papildus vēstulē ir paskaidroti Regulas 918/83 7. pantā noteiktie nosacījumi.

[3.4] Tāpat minētajā vēstulē ir norādīts, ka šis ir izņēmuma gadījums, kad kādai personai ir piešķirams atbrīvojums no ievedmuitas nodokļiem. Secināms, ka *I.R.* ir bijusi informēta par automašīnas ievešanas un lietošanas nosacījumiem.

[3.5] Saskaņā ar Regulas 918/83 7.panta 1.punktu, kamēr nav beidzies 12 mēnešu termiņš no dienas, kad apstiprināta personiskās mantas ievešana brīvai apgrozībai, personisko mantu, kas ievesta bez nodokļiem, nedrīkst patapināt, ieķīlāt, izīrēt vai atsavināt par atlīdzību vai par brīvu, par to iepriekš nepaziņojot kompetentām iestādēm.

Pārkāpjot nosacījumus, saskaņā ar minētās Regulas 918/83 7.panta 2.punktu par precēm ir jāmaksā ievedmuitas nodoklis pēc likmes, kas ir spēkā šādas patapināšanas, ieķīlāšanas, izīrēšanas vai atsavināšanas dienā, pamatojoties uz mantas veidu un muitas vērtību, kādu kompetentās iestādes apstiprinājušas vai atzinušas šajā dienā.

[3.6] Konkrētajā gadījumā VID pārbaudes laikā ieguva pierādījumus, ka *I.R.* pirms noteiktā 12 mēnešu termiņa beigām automašīnu ir atsavinājusi. Minēto faktu apstiprina no Ceļu satiksmes drošības direkcijas saņemtā informācija, ka *I.R.* uz sava vārda 2004.gada 27.septembrī reģistrēto automašīnu ,,Suzuki Grand Vitara" 2005.gada 22.februārī ir noņēmusi no uzskaites, kā iemeslu norādot – noņemšana atsavināšanai Latvijas Republikā.

[3.7] Tā kā pieteicēja par automašīnas atsavināšanas faktu VID Rīgas muitas reģionālajai iestādei nepaziņoja, tad *I.R.* pārkāpa Regulas 918/83 7.panta otrās daļas nosacījumus.

Līdz ar to VID uzskata, ka pieteicēja nav izpildījusi pienākumu attiecībā uz automašīnu, kas pakļauta konkrētai muitas procedūrai un, ka par atsavināto automašīnu ir jāmaksā ievedmuitas nodoklis.

[3.8] VID nav pamata vērtēt un sniegt paskaidrojumus par pieteicējas un AAS ,,Balta" civiltiesiskajām attiecībām.

[4] 2007. gada 26.novembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemti Valsts ieņēmumu dienesta paskaidrojumi pieteikuma daļā par VID ģenerāldirektora lēmuma Nr.3.5.1/34247 atcelšanu, kuros lūgts pieteikumu noraidīt. Paskaidrojumi pamatoti ar šādiem apsvērumiem.

[4.1] Pieteicēja VID Rīgas muitas reģionālās iestādes direktora 2007.gada 15.janvāra lēmumu Nr.3.4.2/415 tiesību normās noteiktajā termiņā neapstrīdēja. Līdz ar to tas ir stājies spēkā un izpildāms tiesību normās noteiktajā kārtībā.

[4.2] No lietas materiāliem izriet, ka pieteicēja papildus aprēķinātos maksājumus tiesību normās noteiktajā termiņā nesamaksāja. Tā kā aprēķinātais nodokļu parāds noteiktajā termiņā netika samaksāts, muitas audita rezultātā aprēķinātajām summām tika uzsākts nokavējuma naudas aprēķins.

[4.3] 2007.gada 18.aprīlī VID Galvenās muitas pārvaldes direktors pieņēmis lēmumu Nr.16.3.3/17975 par nodokļu parāda bezstrīdus piedziņu, kas tiesību normās noteiktajā kārtībā netika apstrīdēts. 2007.gada 21.jūnijā VID Galvenās muitas pārvaldes direktors konstatēja, ka jānodrošina iepriekšminētā lēmuma izpilde uz pieņēma lēmumu Nr.16.3.3/25281 par prasības nodrošināšanu.

[4.4] VID uzskata, ka izpildes nodrošinājuma līdzekļu piemērošana konkrētajā gadījumā nav radījusi pieteicējai īpašuma tiesības, tajā skaitā tiesības īpašumu izmantot, ir nepieciešama un samērīga.

[5] Pieteicēja pārstāve tiesas sēdē attiecās no pieteikuma daļā par Valsts ieņēmumu dienesta 2007. gada 18. septembra lēmuma Nr.3.5.1/34247 atcelšanu. Pieteicēja pārstāve pārējā pieteikuma daļā tiesas sēdē uzturēja prasījumu pamatojoties uz pieteikumā ietvertajiem apsvērumiem.

Atbildētāja pārstāvis pieteikumu neatzina pamatojoties uz Lēmumā un atbildētāja paskaidrojumos tiesai ietvertajiem apsvērumiem.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, iepazīstoties ar lietas materiāliem secina, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms.

[7] Lietā konstatēti turpmāk norādītie būtiskie faktiskie apstākļi:

[7.1] 2004.gada 14.jūnijā VID Rīgas reģionālā iestāde nosūtījusi pieteicējai vēstuli Nr.4.2/8199 *(lietas 150. - 151. lapa).*

[7.2] 2004.gada 15.jūnijā pieteicēja noformējusi VAD IM4 Nr.0210/C402264 automašīnai „Suzuki Grand Vitara" *(lietas 148. lapa).*

[7.3] 2004.gada 28.septembrī noslēgts automašīnas „Suzuki Grand Vitara" apdrošināšanas līgums *(lietas 81.lapa).*

[7.4] 2004.gada 24.decembrī *G.R.* izsniegta Valsts policijas ceļu policijas izziņa Nr.PK282102 *(lietas 70.lapa).*

[7.5] 2005. gada 6.janvārī SIA „Auto Halle" sastādījusi automašīnas „Suzuki Grand Vitara" remonta izmaksas tāmi *(lietas 73.lapa).*

[7.6] 2005.gada 21.janvārī AAS „Balta" nosūtījusi pieteicējai vēstuli Nr.40120-01.2/1138 *(lietas 42.lapa).*

[7.7] 2005.gada 15.februārī pieteicēja izsniegusi *G.R.* pilnvaru *(lietas 86.lapa).*

[7.8] 2005.gada 23.februārī *G.R.* nodevis īpašumā un AAS „Balta" pieņēmusi īpašumā transporta līdzekli „Suzuki Grand Vitara" ar automašīnas nodošanas – pieņemšanas aktu *(lietas 72.lapa).*

[7.9] 2005.gada 1.martā AAS „Balta" pārskaitījusi *I.R.* Ls 8820,90 *(lietas 88.lapa).*

[7.10] 2005.gada 14.martā AAS „Balta" nodevusi īpašumā un SIA „Varāns" pieņēmusi īpašumā transporta līdzekli „Suzuki Grand Vitara" ar automašīnas nodošanas – pieņemšanas aktu *(lietas 89.lapa).*

[7.11] 2005.gada 14.martā starp AAS „Balta" un SIA „Varāns" noslēgts pirkuma līgums Nr.04587/14.03.05 *(lietas 92.-93.lapa).*

[7.12] 2006.gada 18.septembrī VID Rīgas muitas reģionālā iestāde nosūtījusi AAS „Balta" vēstuli Nr.3.4.2/11670 „par informācijas sniegšanu" *(lietas 90. – 91.lapa).*

[7.13] 2006.gada 28.septembrī AAS „Balta" nosūtījusi VID Rīgas muitas reģionālās iestādei vēstuli Nr.40150-01.2/18663 „par apdrošināšanas gadījumā bojātā transporta līdzekļa lietu" *(lietas 80.lapa).*

[7.14] 2006.gada 29.septembrī VID Rīgas muitas reģionālā iestāde nosūtījusi pieteicējai vēstuli nr.3.4.2/12131 *(lietas 74. – 75.lapa).*

[7.15] 2006.gada 5.oktobrī pieteicēja sniegusi rakstveida paskaidrojumus VID Rīgas muitas reģionālajā iestādē *(lietas 149.lapa).*

[7.16] 2006.gada 11.decembrī VID Rīgas muitas reģionālās iestādes direktors pieņēmis lēmumu par muitas audita sākšanu *(lietas 64.lapa).*

[7.17] 2006.gada 12.decembrī VID Rīgas muitas reģionālā iestāde nosūtījusi pieteicējai vēstuli nr.3.4.2/15175 *(lietas 65. – 67.lapa).*

[7.18] 2007.gada 15.janvārī VID Rīgas muitas reģionālās iestādes direktors pieņēmis lēmumu muitas audita lietā Nr.3.4.2/415 *(lietas 47.-59.lapa).*

[7.19] 2007.gada 16.janvārī VID Rīgas muitas reģionālā iestāde nosūtījusi pieteicējai vēstuli Nr.3.4.2/449 „Par 2007.gada 15.janvāra lēmumu muitas audita lietā" *(lietas 115.lapa).*

[7.20] 2007.gada 27.martā VID Rīgas muitas reģionālā iestāde nosūtījusi pieteicējai brīdinājumu Nr.16.3.3/15415 *(lietas 119.lapa).*

[7.21] 2007.gada 26.jūlijā pieteicēja vērsusies ar iesniegumu VID Rīgas muitas reģionālajā iestādē *(lietas 62.lapa)*.

[7.22] 2007.gada 17.augustā pieteicēja vērsusies ar iesniegumu pie VID ģenerāldirektora *(lietas 33. – 36.lapa)*.

[7.23] 2007. gada 26. septembrī VID ģenerāldirektors pieņēmis lēmumu Nr.19/35106 *(lietas 10.-23.lapa)*.

[8] No lietas materiāliem secināms, ka pieteicējai muitas un citu nodokļu maksājumu parāds aprēķināts pamatojoties uz Regulas 918/83 7.panta pirmā punkta pārkāpumu un papildus nomaksai budžetā noteiktie maksājumi aprēķināti pamatojoties uz Regulas 918/83 7. panta otro punktu.

Regulas 918/83 7.panta 1. punkts noteic, ka kamēr nav beidzies 12 mēnešu termiņš no dienas, kad apstiprināta personiskās mantas ievešana brīvai apgrozībai, personisko mantu, kas ievesta bez nodokļiem, nedrīkst patapināt, ieķīlāt, izīrēt vai atsavināt par atlīdzību vai par brīvu, par to iepriekš nepaziņojot kompetentām iestādēm.

Regulas 918/83 7. panta 2.punkts noteic, ka par precēm ir jāmaksā ievedmuitas nodoklis pēc likmes, kas ir spēkā šādas patapināšanas, ieķīlāšanas, izīrēšanas vai atsavināšanas dienā, pamatojoties uz mantas veidu un muitas vērtību, kādu kompetentās iestādes apstiprinājušas vai atzinušas šajā dienā.

Izvērtējot lietas materiālus kopsakarā ar procesa dalībnieku paskaidrojumiem tiesas sēdē tiesa nodibina, ka lietā nav strīda par lietas faktiskajiem apstākļiem. Lietā nav strīda par to, ka pieteicēja bijusi brīdināta par automašīnas ,,Suzuki Grand Vitara" patapināšanas/aizdošanas, ieķīlāšanas, izīrēšanas vai atsavināšanas aizliegumu 12 mēnešus no ievešanas, par to iepriekš nepaziņojot kompetentām iestādēm. Lietā nav strīda, ka pieteicēja bijusi brīdināta, ka patapinot/aizdodot, ieķīlājot, izīrējot vai atsavinot automašīnu ,,Suzuki Grand Vitara" pirms 12 mēnešu termiņa beigām – pieteicējai rodas pienākums samaksāt ievedmuitas nodokli.

Tiesas sēdē pieteicējas pārstāve norādīja, ka pastāv strīds par to, ka: 1) pieteicējas rīcība, nododot automašīnu ,,Suzuki Grand Vitara" AAS „Balta" īpašumā ir uzskatāma par atsavināšanu; 2) atbildētājs pamatoti noteicis automašīnas ,,Suzuki Grand Vitara" muitas vērtību.

[9] Tiesa vērtē jautājumu par to, vai pieteicēja nododot avārijā cietušo automašīnu ,,Suzuki Grand Vitara" (turpmāk arī – Automašīna) AAS „Balta" īpašumā ir atsavinājusi minēto Automašīnu.

Pieteicējas pārstāve sniedzot paskaidrojumus tiesa sēdē atsaucās uz Civillikuma 13.nodaļu, kurā ir izsmeļoši uzskaitīti atsavināšanas līgumu veidi, savukārt konkrētajā gadījumā Automašīna nodota AAS „Balta" īpašumā pamatojoties uz apdrošināšanas līgumu *(skat. punktu [7.3])* un tādējādi konkrēto gadījumu reglamentē speciālais likums – Apdrošināšanas likums. Pieteicējas pārstāve nenoliedza, ka pieteicēja tikusi brīdināta *(skat. punktu [7.1])* par Automašīnas atbrīvošanas no muitas un citiem nodokļu maksājumiem īpašo izņēmuma gadījumu un nosacījumiem, kuri obligāti izpildāmi. Pieteicējas pārstāve norādīja, ka pieteicējai saskaņā ar apdrošināšanas līguma nosacījumiem bija jānodod Automašīna AAS „Balta", pretējā gadījumā pieteicējai netiktu izmaksāta apdrošināšanas atlīdzība.

Atbildētājs Lēmumā, rakstveida paskaidrojumos un atbildētāja pārstāvis tiesas sēdē norādījuši, ka pieteicēja Automašīnu ir atsavinājusi, jo tas izriet no lietas materiālos esošo rakstveida pierādījumu satura un tā apstākļa, ka Automašīna mainījusi īpašnieku – respektīvi

nonākusi AAS „Balta" īpašumā, kura to savukārt par noteiktu samaksu atsavinājusi SIA „Varāns".

[9.1] Tiesa noskaidro termina „atsavināšana" lietošanas saturu latviešu valodā.

Atsavināšana – īpašnieka maiņa. Īpašniekam ir tiesības atsavināt savu īpašumu (...). *(Juridisko terminu vārdnīca. Dr.habil.iur U.Krastiņa un Dr.iur. V.Šulca redakcijā., Rīga: Nordik 1999., 27.lpp).*

Vērtējot sniegto skaidrojumu tiesa konstatē, ka atsavināšana ir jebkura īpašnieka gribā balstīta darbība, kuras rezultātā īpašuma tiesības uz konkrēto lietu pāriet citai personai.

[9.2] Pieteicējas pārstāve paskaidrojumos tiesas sēdē norādījusi, ka atsavināšanas līgumu veidi ir izsmeļoši uzskaitīti Civillikuma 13.nodaļā un tā kā mantas īpašuma tiesību nodošana citai personai pamatojoties uz apdrošināšanas līgumu šajā nodaļā nav minētā, tā nav uzskatāma par atsavināšanu.

Tiesību literatūrā norādīts, ka „nodaļa par pirkumu izceļas ar to, ka tajā ir visai daudz normu, kas jāņem vērā slēdzot un pildot līgumus ar savdabīgām atrunām, ko Civillikumā sauc par blakus līgumiem un kas būtībā noveduši pie pirkumu sevišķu veidu nošķiršanas. Civillikumā tādi ir: 1) atpakaļpirkums un atpakaļpārdevums; 2) līgums ar pārbaudi vai apskati; 3) nomaksas pirkums; 4) pārdošana izsolē; 5) Civillikumā pieminētais valsts un pašvaldību iepirkums, bet sīkāk regulēts Publiska iepirkuma likumā. Iespējami arī citādi blakus līgumi (CL 2072.p.)" *(Torgāns K. Saistību tiesības II daļa. Rīga: Tiesu nama aģentūra 2008., 26.lpp.).*

Civillikuma 2072.pants noteic, ka līdzēji bez tam var noslēgt visādus citādus blakus līgumus, ar ko tie pārgroza likuma noteikumus, piemēram par risku vai par atlīdzības lielumu, vai arī nodrošina savas tiesības.

Pamatojoties uz minēto tiesa nodibina, ka pretēji pieteicējas pārstāves norādītajam, Civillikuma 13.nodaļa neietver izsmeļošu atsavināšanas līgumu uzskaitījumu.

[9.3] Tiesa vērtē starp pieteicēju un AAS „Balta" noslēgtajā apdrošināšanas līgumā ietverto regulējumu, pamatojoties uz kuru pieteicēja nodeva Automašīnu AAS „Balta" īpašumā.

Lietas materiāliem pievienotā apdrošināšanas līguma 9.1.4.punkts noteic, ka pirms apdrošināšanas atlīdzības veikšanas par bojāgājušu atzītais transporta līdzeklis tiek nodots apdrošinātāja īpašumā pēc tā pieprasījuma; ja transportlīdzekļa īpašnieks tam nepiekrīt vai atsakās veikt darbības, kas saistītas ar transportlīdzekļa nodošanu, tiek aprēķināta un izmaksāta apdrošināšanas atlīdzība atskaitot bojāgājušā transportlīdzekļa atlikušo tirgus vērtību.

Tulkojot minēto nosacījumu secināms, ka par bojāgājušu atzīta transportlīdzekļa īpašniekam no šī līguma punkta izriet divas iespējas: 1) nodot transportlīdzekli apdrošinātāja īpašumā pretī saņemot noteikto apdrošināšanas atlīdzību pilnā apmērā; 2) nenodot transportlīdzekli apdrošinātāja īpašumā saņemot apdrošināšanas atlīdzību, kura samazināta par transportlīdzekļa atlikušo tirgus vērtību.

Tādējādi no minētā secināms, ka: 1) par bojāgājuša transportlīdzekļa īpašniekam ir brīva izvēle nodot transportlīdzekli apdrošinātājam vai nenodot; 2) nododot transportlīdzekli apdrošinātāja īpašumā, tā bijušais īpašnieks saņem tā atlikušās tirgus vērtības ekvivalentu naudas izteiksmē, kā apdrošināšanas atlīdzības sastāvdaļu.

Konkrētajā gadījumā pieteicēja ir nodevusi Automašīnu apdrošinātāja īpašumā saņemot pretī apdrošināšanas atlīdzību, kurā ietilpa arī Automašīnas atlikušās tirgus vērtības ekvivalents naudā.

Vērtējot visu iepriekšminēto secināms, ka konkrētajā gadījumā apdrošināšanas līgums sevī ietver blakus līgumu, pamatojoties uz kuru viena puse (pieteicēja) nodevusi otrai pusei (AAS „Balta") īpašumā kustamu lietu (Automašīnu), pretī saņemot pilnu apdrošināšanas atlīdzību, daļu kuras veido Automašīnas atlikusī tirgus vērtību naudas izteiksmē.

[9.4] Pieteikumā ietverts pieteicējas apsvērums *(lietas 5.lapa, 3.rindkopa)*, ka ceļu satiksmes negadījums ir no apdrošinātā gribas neatkarīgs notikums Apdrošināšanas likuma 1.panta 13.punkta izpratnē.

Tiesa neapstrīd šo apsvērumu, tomēr kā tiesa konstatēja *(skat. punktu [9.3])*, konkrētajā gadījumā apdrošināšanas līgums imperatīvi neparedz Automašīnas nodošanu AAS „Balta" īpašumā, bet gan piedāvā pieteicējas gribā balstītu izvēli: 1) nodot Automašīnu AAS „Balta" īpašumā; 2) nenodot Automašīnu AAS „Balta" īpašumā.

Pieteicēja un pieteicējas pārstāve tiesas sēdē nav norādījusi jebkādus apstākļus, kuri konkrētajā gadījumā būtu ietekmējuši viņu gribas īstumu – maldus, viltu vai spaidus.

No minētā secināms, ka Automašīna nodota AAS „Balta" īpašumā saskaņā ar pieteicējas gribu.

[9.5] Tiesa vērtē apdrošināšanas līgumā ietvertā blakus līguma pazīmes un raksturu, lai identificētu šī līguma veidu.

Kā jau tiesa noskaidroja iepriekš *(skat. punktu [9.3])*, konkrētā blakus līguma ietvaros viena puse nodevusi otrai īpašuma tiesības uz kustamu mantu pretī saņemot mantas ekvivalentu naudas izteiksmē.

Civillikuma 2002.pants noteic, ka pirkums ir līgums, ar ko vien puse apsola otrai par norunātas naudas summas samaksu atdot zināmu lietu vai tiesību.

Tiesību literatūrā norādīts, ka „no definīcijas var secināt, ka Latvijā pirkums ir konsensuāls atlīdzības līgums. Tas pats par sevi nerada īpašuma tiesību pāreju, bet satur tikai divus pretēji vērstus apsolījumus: dot lietu un pretī dot norunāto naudas summu. Tikai līguma izpildes rezultātā pircējs kļūst par lietas īpašnieku, bet pārdevējs par naudas īpašnieku" *(Torgāns K. Saistību tiesības II daļa. Rīga: Tiesu nama aģentūra 2008., 12.lpp.)*.

Vērtējot Civillikuma normas un tiesību doktrīnas atziņas kopsakarā ar konkrētā blakus līguma apstākļiem, tiesa secina, ka minētais blakus līgums precīzi atbilst pirkuma līguma pazīmēm. Pirkuma līguma tiesiskais regulējums ir ietverts Civillikuma 13.nodaļā.

Vērtējot augstāk minēto tiesa nonāk pie slēdziena, ka pieteicēja ir atsavinājusi Automašīnu AAS „Balta" pamatojoties uz apdrošināšanas līgumā ietverto blakus līgumu – pirkuma līgumu, kura rezultātā AAS „Balta" ieguva savā īpašumā automašīnu, savukārt pieteicēja – Automašīnas atlikušās tirgus vērtības ekvivalentu, kā apdrošināšanas atlīdzības daļu.

Tādējādi atbildētājs pamatoti konstatējis, ka pieteicēja Automašīnu atsavinājusi. Lietā nav strīda par to, ka no Automašīnas deklarēšanas brīža Latvijas Republikas teritorijā *(skat. punktu [7.2])* līdz Automašīnas atsavināšanas brīdim *(skat. punktu [7.8])* pagājis mazāk par 12 mēnešiem.

Līdz ar to tiesa nodibina, ka atbildētājs tiesiski un pamatoti konstatējis pieteicējas rīcībā Regulas Nr.918/83 7.panta 1.punkta pārkāpumu un aprēķinājis pieteicējai papildus nomaksai budžetā nodokļu maksājumus.

[10] Tiesa pārbauda atbildētāja noteiktās Automašīnas muitas vērtības aprēķina pamatotību un tiesiskumu.

Pieteicēja pārstāve tiesa sēdē norādīja, ka atbildētājs administratīvā procesa gaitā noteicis nepamatoti lielu automašīnas vērtību, kā rezultātā pieteicējai noteikti nepamatoti lieli papildus maksājumi budžetā.

[10.1] Pieteikumā norādīts *(lietas 6.lapa, 3.rindkopa)* uz atbildētāja norādes nekorektumu, ka pieteicēja nav sniegusi informāciju par Automašīnas muitas vērtību, jo VID bijusi pieejama informācija par pieteicējas faktisko dzīvesvietu ASV, tomēr atbildētājs nav sūtījis uz šo adresi nevienu vēstuli vai paziņojumu.

Atbildētāja pārstāvis tiesas sēdē norādījis, ka 2006.gada 29.septembrī VID Rīgas muitas reģionālā iestāde nosūtījusi pieteicējai vēstuli nr.3.4.2/12131 *(lietas 74. – 75.lapa)*,

kurā lūgts sniegt informāciju par Automašīnas iegādes un transportēšanas vērtību no ASV uz Latviju.

Pamatojoties uz minēto vēstuli pieteicēja pašrocīgi sniegusi paskaidrojumus 2006.gada 5.oktobrī Rīgas muitas reģionālajā iestādē *(skat. punktu [7.1])* un norādījusi, ka tai nav saglabājušies nekādi dokumenti par Automašīnas iegādi un transportēšanu uz Latviju.

Līdz ar to secināms, ka iestāde lūgusi pieteicējai minēto informāciju sniegt, bet pieteicēja šajā gadījumā sadarbības pienākumu nav izpildījusi. Lietās par izņēmuma tiesību piešķiršanu attiecībā uz nodokļu maksājumiem, līdzīgi kā gadījumos par priekšnodokļu atskaitīšanas tiesībām, uz nodokļu maksātāju gulstas noteikta pienākuma izpildes slogs, un nodokļu maksātājs iegūst tiesības attiecināt uz sevi izņēmuma gadījumu tikai tad, kad ir izpildījis noteiktās prasības.

Papildus tam no lietas materiāliem izriet, ka pieteicēja sniedzot paskaidrojumus nebija informējusi VID par saviem plāniem ilgstošu laiku pavadīt ASV. Tas, ka atbildētājam no muitas deklarācijas *(skat. punktu [7.2])* bija zināma pieteicējas iepriekšējā dzīves vieta ASV, nenozīmē, ka atbildētajam bija pienākums vai iespēja noskaidrot pieteicējas atrašanās vietu ārzemēs konkrētajā laikā. No lietas materiāliem secināms, ka pieteicēja iestādei norādījusi adrese, kurā viņa ir sasniedzama attiecībās ar valsti – Pulkveža Brieža ielā 8-22, Rīgā, LV1010. Nekādu citu informāciju VID pieteicēja nav sniegusi.

Izvērtējot lietas materiālus kopsakarā ar lietas dalībnieku paskaidrojumiem, tiesa konstatē, ka pieteicējas apsvērumi par to, ka iestāde administratīvā procesa laikā Automašīnas muitas vērtību noteikusi nepieprasot informāciju no pieteicējas, ir nepamatoti. Tiesa atzīst, ka iestāde rīkojusies atbilstoši Administratīvā procesa likuma (turpmāk arī – APL) 59.panta prasībām un pamatoti uzskatījusi, ka pieteicēja nav sniegusi nekādu informāciju par Automašīnas muitas vērtību uz atsavināšanas brīdi. Kā izriet no lietas materiāliem, vienīgā informācija, kuru sniegusi pieteicēja par Automašīnas vērtību ir ietverta 2004.gada 15.jūnijā noformētajā muitas deklarācijā VAD IM4 Nr.0210/C402264.

[10.2] Pieteicēja pieteikumā *(lietas 6.lapa 4.rindkopa; 7.lapa, 1. un 2.rindkopa)* un pieteicējas pārstāve tiesas sēdē norādījusi, ka VID veiktais Automašīnas muitas vērtības aprēķins ir nepamatots, jo Automašīnai pēc ceļu satiksmes negadījuma nebija vērtības kā automašīnai – tā esot bijusi tikai metāllūžņi.

Izvērtējot lietas materiālos esošos fotouzņēmumus *(lietas 82. – 84.lapa)* kopsakarā ar tiesas iepriekš nodibināto *(skat. punktus [9.3]; [9.4]; [9.5])*, kā arī apstākli, ka AAS „Balta" par noteiktu naudas summu tālāk atsavināja Automašīnu SIA „Varāns" *(skat. punktus [7.10]; [7.11])* secināms, ka automašīnai arī pēc ceļu satiksmes negadījuma ir bijusi noteikta vērtība naudas ekvivalenta izteiksmē. Bez tam AAS „Balta" 2005.gada 21.janvārī pieteicējai nosūtītajā vēstulē Nr.40120-01.2/1138 *(skat. punktu [7.6])* ir norādījusi, ka automašīnas remonta izdevumu vērtība par vairāk nekā 80% pārsniedz tās atlikušo vērtību, nevis, ka Automašīna pilnībā zaudējusi jebkādu vērtību. Tiesas ieskatā pēc ceļu satiksmes negadījuma Automašīnas vērtība ir samazinājusies, taču nav pamata uzskatīt, ka Automašīnas vērtība būtu zudusi pilnībā.

Pamatojoties uz minēto tiesa atzīst, ka pieteicējas apsvērums ir pretrunā ar lietas materiālos esošajos rakstveida pierādījumos esošo informāciju.

[10.3] Pieteicēja pārstāve tiesas sēdē norādīja, ka atbildētāja noteiktā Automašīnas muitas vērtība ir nepamatoti augsta. Atbildētājs nav noskaidrojis faktisko Automašīnas vērtību.

Atbildētājs Lēmumā un paskaidrojumos, kā arī atbildētāj pārstāvis tiesas sēdē norādījuši, ka VID Automašīnas muitas vērtības noteikšanai izmantojis pieteicējas 2004.gada 15.jūnijā noformētajā VAD IM4 Nr.0210/C402264 deklarēto Automašīnas vērtību (Ls 12 931) un Kopienā pieejamo informāciju par Automašīnas vērtību (Ls 11 871,45). VID Rīgas muitas reģionālā iespēja ņemot vērā, ka Automašīnas vērtība ceļu satiksmes negadījuma rezultātā ir ievērojami samazinājusies, radusi iespēju Kopienā pieejamo

informāciju *(lietas 60.lapa)* par Automašīnas vērtību koriģēt, no tās atņemot SIA „Auto Statuss" sastādītajā Automašīnas remonta izmaksu tāmē *(lietas 73.lapa)* norādīto summu bez pievienotās vērtības nodokļa (7343,51) rezultātā iegūstot starpību Ls 4527,94, kurā arī veido Automašīnas muitas vērtību uz atsavināšanas brīdi, no kuras aprēķināti ievedmuitas nodoklis un citi tiesību normās noteiktie maksājumi.

Atbildētāja pārstāvis tiesas sēdē norādīja, ka VID ģenerāldirektors pieņemot Lēmumu nav ņēmis vērā pārdošanas līgumā ietverto vērtību, par kādu AAS „Balta" bojāto Automašīnu tālāk atsavinājis SIA „Varāns" *(skat. punktu [7.10]; [7.11])*, jo konkrētā darījuma nosacījumi un subjektīvie kritēriji atbildētajam nav bijuši zināmi, līdz ar to atbildētājam nebija iespējams vērtēt šajā līgumā noteiktās automašīnas vērtības objektivitāti. Atbildētāja pārstāvis tiesa sēdē norādīja, ka pieteicējai bija iespējams realizējot līdzdalības principu iesniegt iestādei sertificētu ekspertu vērtējumu par Automašīnas vērtību pēc ceļu satiksmes negadījuma, taču pieteicēja savas tiesības un līdzdalības pienākumu netika realizējusi.

Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta judikatūrā ir nostiprināta atziņa, ka privātpersonu pienākums nodrošināt nepieciešamos pierādījumus palielinās proporcionāli tam, cik ļoti lēmuma pieņemšanas process notiek pašas privātpersonas interesēs. Šādos gadījumos attiecībā uz faktiem, kas veicina labvēlīga lēmuma pieņemšanu, ir dabiski un atbilstoši pierādījumu nastu uzlikt privātpersonai, nevis pārvaldei. Turklāt nodokļu administrēšana lielā mērā ir balstīta uz informāciju, ko iesniedz privātpersona, tostarp informāciju, ko privātpersona iegūst no citiem avotiem *(Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2006.gada 17.janvāra spriedums lietā Nr.SKA-11,12.punkts; 2006.gada 13.jūnija spriedums lietā Nr.SKA–248, 13.punkts).*

Izvērtējot lietas materiālus kopsakarā ar tiesību normām un administratīvo tiesu judikatūru tiesa nodibina, ka pieteicējs administratīvajā procesā nav atbilstošā veidā savās interesēs izpildījis līdzdalības pienākumu Automašīnas muitas vērtības noteikšanā un VID pamatoti, tiesiski un samērīgi noteicis atbilstošu Automašīnas muitas vērtību pamatojoties uz iestādes rīcībā esošo informāciju.

[11] Vērtējot Lēmumu kopsakarā ar tiesību normām tiesa konstatē, ka Lēmums pieņemts atbilstoši atbildētāja kompetencei. Tiesa nekonstatē materiālo un procesuālo normu pārkāpumus. Lēmums izdots ievērojot noteikto formu un pamatots ar konkrētām tiesību normām.

Tiesa konstatē, ka Lēmuma pamatā ir VID veiktais *I.R.* 2004.gada 16.jūnija VAD IM4 Nr.0210/4-402264 muitas parāda un citu muitas iestāžu administrējamo nodokļu parāda aprēķināšanas, maksāšanas un uzskaites audits. VID ir sniedzis Lēmumā papildus nomaksai budžetā noteikto maksājumu atšifrējumu. Papildus nomaksai budžetā noteiktie maksājumi ir pamatoti ar auditā konstatēto.

Pamatojoties uz to, ka pieteicēja pieteikumā un pieteicējas pārstāve tiesas sēdē nav apšaubījušas atbildētāja muitas audita laikā veikto ievedmuitas nodokļa, pievienotās vērtības nodokļa, nokavējuma naudas un soda naudas aprēķināšanas kārtību, tiesa papildus nepārbauda minētos aprēķinus pēc būtības.

[12] Pastāvot nodibinātajiem apstākļiem tiesa atzīst, ka Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2007.gada 26.septembra lēmums Nr.19/35106 ir pamatots un tiesisks, savukārt pieteicējas pieteikums ir nepamatots un pilnībā noraidāms.

[13] Tiesa procesuālās ekonomijas nolūkos nevērtē citus lietas materiālos esošus apsvērumus, jo tie nevar ietekmēt tiesas nolēmumu pēc būtības.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246. – 251., 289. – 291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

noraidīt *I.R.* pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2007.gada 26.septembra lēmuma Nr.19/35106 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnesis (paraksts) V.Vazdiķis

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas

tiesnesis_____ V.Vazdiķis
Rīgā, 2009.gada 25.jūnijā